

ร่วมรำลึกวีรชนแขวงเมืองวิเศษไชยชาญ

โดย

ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยววิเศษไชยชาญ

อำเภอวิเศษไชยชาญ

เรียบเรียงโดย นายประกิจ จันทรศรี

นายประสงค์ ลีสุวรรณ

เอกสารที่ 1/51

แขวงเมืองวิเศษไชยชาญ

ความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2124 ญาณพิเชียรเป็นกบฏ ที่บ้านยี่ล้น (อ.วิเศษฯ ปัจจุบัน) ได้ต่อสู้กับพม่า เมื่อมีกำลังมาก ยกทัพไปหมายยึดเมืองลพบุรี ถูกฆ่าตาย พระมหาธรรมราชา ให้อภัยโทษแก่กบฏทุกคน แต่ให้สักเลขเป็นทหารฝึกเพเลดดาบจากครุฑาที่สำคัญๆ ถึงปี 2127 ตึกพระยาพระสัหมกอบอาทมาตบ้านยี่ล้นได้รับเกณฑ์ไปหาพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้สมเด็จพระเจ้านเรศวรเห็นว่าชาวบ้านแถวนี้เกณฑ์ไปมากสมควรจัดตั้งเป็น "แขวงเมืองวิเศษไชยชาญ" เป็นเมืองขึ้นเมืองตรี มีอาณาเขต ตั้งแต่บ้านระจันถึงทุ่งแฝก อ.สามชุก ศรีประจันต์ จนถึงผักไห่ ทิศตะวันออกถึงบ้านเบิก (ลพบุรีปัจจุบัน) ต่อมาสมัยกรุงธนบุรีราว พ.ศ. 2313 โปรดให้พระยาอินทรวชิตเป็นเจ้าเมืองแขวงเมืองวิเศษไชยชาญแต่เนืองด้วยผู้คนที่นี่วิเศษนี้ล้มหายตายจากเป็นเกลยศึกบ้าง จนแทบเป็นเมืองร้าง พระยาอินทรวชิตจึงคิดย้ายเมือง ไปตั้งที่ริมเจ้าพระยาราว พ.ศ. 2315-2316 หลังจากนั้นเอกสารต่างๆบันทึกว่าพระยาอินทรวชิตเป็นเจ้าเมืองอ่างทองหรือพระยาอ่างทองตลอดมา

วีรชนผู้กล้า "แขวงเมืองวิเศษไชยชาญ"

วีรชนค่ายบางระจัน พ.ศ. 2308

นายดอกเป็นชาวบ้านกล้วย

นายทองแก้วเป็นชาวบ้านโพธิ์ทะเล

พ.ศ. 2309 เนเมียวสีห์บดีตั้งค่ายใหญ่ที่ บ้านลึก มีรับสั่งให้ละเวนธรรมา นายทัพค่ายย่อยทางทิศตะวันตกให้จับหาผู้คนทางเมืองวิเศษไชยชาญ พม่าบังคับเข้มเขมรับแก่ แม่ลูกสาวใครๆ สร้างความเครียดแค้นให้แก่ นายดอก นายทองแก้ว นัก จิงชักชวนเพื่อนมีนายโชติ นายแท่น นายอินและนายเมืองสลับคนไปลอบพม่าเมื่อได้ที่จับกุมสังหารพม่าตายหมด 20 คน ทราบว่า พระอาจารย์ธรรมโชติ วัดเขานาบบวชมาอยู่บ้านระจัน จึงอพยพผู้คนจากวิเศษไชยชาญไปอาศัยบ้านระจัน เนเมียวสีห์บดีได้ส่งกองทัพมาปราบชาวบ้านระจันถึง 8 ครั้งจนถึงวันจันทร์แรม 2 ค่ำ เดือน 8 ปี พ.ศ. 2309 บ้านระจันจึงแตกพ่ายแก่พม่า เหล่านักรบผู้กล้าได้สละชีพเพื่อชาติในสนามศึกจนเสียชีวิตชาววิเศษไชยชาญได้ปั้นปูนรูปนายดอกทองแก้วไว้ที่หน้าโรงเรียนวิเศษไชยชาญมูลนิธิ ต่อมาได้หล่อเป็นโลหะและนำมาประดิษฐาน ณ ปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 ราชกาลที่ ๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้สมเด็จพระ
 พระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณสยาม
 มหกุฎราชกุมารเสด็จแทนพระองค์มากระทำการพิธีเปิด
 อนุสาวรีย์เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2520 ดังนั้น
 ทุกวันที่ 25 มีนาคม จังหวัดอ่างทองจึงกำหนดกระทำ
 พิธีการรำลึกวีรชนแขวงเมืองวิเศษไชยชาญนายดอก
 นายทองแก้วเป็นประจำสืบมา

วีรชนผู้กล้า “อ้าวหัวขาว” จ.ประจวบฯ “ขุนรอบปลัดชู”

พ.ศ.2304 วีรกรรมชาวบ้านสี่ร้อย(อ.วิเศษฯ)
 ถึงอ้าวหัวขาว(จ.ประจวบ) พระเจ้ามั่งระไดยกกอง
 ทปัตตะวายมะริด ตะนาวศรีได้และยกเลยเข้ามาทาบ
 ด้านสิบขร (จ.ประจวบฯ)เลาะชายทะเล

ขุนรอบปลัดชูได้รวบรวมผู้คนในท้องถิ่นวิเศษไชยชาญ
 ได้ 400 คนอาสาเป็นกองอาทมาตในทัพพระยารัตนา
 ธิเบศร์เข้าสกัดทัพพม่า ณ อ้าวหัวขาว ประจวบคีรีขันธ์
 แต่กำลังน้อยกว่ามาก จึงถูกพม่าฆ่าตาย ทั้งหมด
 400 คน

ที่วัดสี่ร้อยปัจจุบัน ชาวบ้านได้ร่วมกันสร้าง
 พระพุทธรูปนั่งปางปาเลไลยก์เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่ง
 คุณความดีของชาวบ้านย่านนี้ 400 คน ต่อมาได้สร้าง
 อนุสาวรีย์ขุนรอบปลัดชูในบริเวณวัดสี่ร้อย
 และทุกเดือนพฤศจิกายน จัดให้มีงาน

รำลึกวีรกรรม ขุนรอบปลัดชู สืบต่อมา

“ดาบวิเศษไชยชาญ”

แขวงเมืองวิเศษไชยชาญเป็น”เมืองขึ้นเมืองตรี”ที่เป็นปรากฏ
 สำคัญแห่งกรุงศรีอยุธยาสมัยนั้น บ้านดาบ(อ.วิเศษปัจจุบัน)
 สมัยดั้งเดิมเป็นแหล่งตีดาบอันเป็นอาวุธสำคัญในกองทัพไทย

ลักษณะดาบวิเศษไชยชาญเป็นดาบที่มีเนื้อดาบยาวกว่าด้ามดาบ
 เล็กน้อย ด้ามยาวเท่าคอกผู้ใช้เพื่อความว่องไว มีก้นหรือขอหลัง
 ก้น ด้ามถักด้วยเชือกป่านหั่นสั้วแล้วชุบด้วยตะโก พลับ แล้วจับ
 เอาขึ้นพสมน้ำมันยาชบอีกจนได้ที่ เพลบดาบวิเศษไชยชาญเป็น
 เพลบดาบส้อมมือหับสั้น เพราะต้องเอาไว้มารบเพลบดาบพม่าที่
 ใช้โล่หรือเขน เพลบดาบวิเศษไชยชาญ ประกอบไปด้วย-แข้งแส
 สุรย์-พิรุณร่อนให้-นารายทรวงจักร-ไอยราฟาดบวบ-ตรีบไตรภพ
 -ตลบสิบขรและ ย่อนฟอบสมุทร